

же поєднати ті якісні характеристики, що за рекомендацією міжнародних стандартів не внесені до національних, та розширити соціальний зміст інформації у фінансовій звітності.

Вважаємо, що наведена автором пропозиція є апіорним твердженням, оскільки бухгалтерський облік і фінансова звітність явища соціальні.

Склад і зміст затверджених в Україні якісних характеристик фінансової звітності не повною мірою узгоджуються із зазначеними в Концептуальній основі фінансової звітності (2010) та залишаються предметом дискусій науковців.

Список використаних джерел: 1. *НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»*; затверджене наказом Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 2. *Концептуальна основа фінансової звітності* від 01.09.2010. 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_009/page. 3. *Кулик В. А.* Бухгалтерський баланс: минуле, сучасне, майбутнє : монографія / В. А. Кулик. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2010. – 186 с. 4. *Шкуліпа Л. В.* Соціальність – необхідна якісна характеристика фінансової звітності / Л. В. Шкуліпа // Вісник ЖДТУ. – 2015. – № 4 (74). – С. 88–94.

УДК 657.372

С. Г. Мощенський, аспірант кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу

Науковий керівник: **О. Е. Кузьмінська**, канд. екон. наук, доцент, професор кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна

КОЕФІЦІЄНТНИЙ АНАЛІЗ БУХГАЛТЕРСЬКОГО БАЛАНСУ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Ключові слова: коефіцієнти ліквідності, коефіцієнти фінансової стійкості, коефіцієнти ділової активності, коефіцієнти рентабельності, коефіцієнти грошового покриття нарахованих доходів та витрат.

Фінансові коефіцієнти відіграють значну роль у прогнозуванні масштабів діяльності та уможливають припущення щодо безперервності діяльності суб'єктів господарювання. Коефіцієнт показує математичне співвідношення між двома величинами. Хоча обчислення коефіцієнта є простою арифметичною операцією, його інтерпретація є більш складною. Для того щоб бути значущим, співвідношення повинно мати економічно суттєвий зв'язок. Наприклад, існує прямий та значний взаємозв'язок між первісною вартістю основних засобів та їх зносом. Відповідно, показник співвідношення зносу до первісної вартості основних засобів також має важливе значення та показує відносний рівень технічного стану основних виробничих засобів. На відміну від цього, не існує очевидного зв'язку між зносом основних засобів і балансовою вартістю поточних фінансових інвестицій.

Коефіцієнти слід інтерпретувати з обережністю, оскільки фактори, що впливають на чисельник, можна також співвіднести з тими, що впливають на знаменник. Немає необхідності обчислювати всі можливі коефіцієнти для аналізу ситуації. Коефіцієнти, як і більшість способів фінансового аналізу, не мають важливого значення відокремлено один від одного. Запровадження фінансових коефіцієнтів як бази обґрунтування формалізованої системи показників для аналізу бухгалтерського балансу зумовлена тим, що інформація про суб'єкт господарювання, що звітує, буде кориснішою, якщо її можна порівняти з подібною інформацією інших суб'єктів господарювання, а також з подібною інформацією про той самий суб'єкт господарювання за інший період або іншу дату. Отже, їх корисно інтерпретувати в порівнянні з (1) коефіцієнтами попередніх періодів, (2) попередньо визначеними середньогалузевими нормативними значеннями коефіцієнтів, а також (3) з коефіцієнтами конкурентів. Мінливість коефіцієнтів протягом часу є настільки ж важливою, як і їх тенденція. Порівнюючи фінансові коефіцієнти, можна отримати досить значний аналітичний матеріал, корисний для оптимізації рішень фінансового характеру щодо конкретного суб'єкта господарювання.

Аналіз коефіцієнтів є одним з найбільш популярних і широко використовуваних інструментів аналізу бухгалтерського балансу. Коефіцієнтний аналіз бухгалтерського балансу ґрунтується на розрахунку рівнів та динаміки відносних показників взаємозв'язків статей ак-

тиву і статей пасиву балансу як між собою, так і з іншими показниками фінансової звітності. Загалом балансові коефіцієнти характеризують рівень забезпеченості суб'єкта господарювання ресурсами (як активами, так і капіталом) та визначають взаємозв'язок між різними аспектами фінансового стану суб'єкта господарювання, пов'язаними з ліквідністю та фінансовою стійкістю. Вони включають у розрахунок лише балансові статті, тобто компоненти активів, зобов'язань та власного капіталу у різних співвідношеннях: одного класу активів до іншого, активів та зобов'язань, активів та власного капіталу, зобов'язань та власного капіталу. Також статті бухгалтерського балансу можуть співвідноситись зі статтями звіту про фінансові результати та звіту про рух грошових коштів.

Серед зарубіжних та вітчизняних науковців та практиків у сфері аналізу бухгалтерського балансу вибір оптимальної сукупності фінансових коефіцієнтів, що найповніше розкривають інформацію про перспективи розвитку економічного потенціалу суб'єкта господарювання як для інвесторів та кредиторів, так і для управлінського персоналу, є центральним питанням [1, с. 33-39; 2, с. 263-329]. Огляд фахової літератури уможливив розбудову класифікації балансових коефіцієнтів за трьома групами, в основу якої покладено ознаку кількості інформаційних джерел фінансової звітності, використаних для коефіцієнтного аналізу бухгалтерського балансу:

1) коефіцієнти, розраховані тільки за інформацією бухгалтерського балансу: а) коефіцієнти ліквідності (Liquidity Ratios) (поточної ліквідності (Current Ratio), швидкої ліквідності (Quick Ratio або Acid Test), абсолютної ліквідності (Cash Ratio), абсолютний показник чистих оборотних активів (Net Working Capital), частка чистих оборотних активів у загальних активах (Net Working Capital Ratio); б) коефіцієнти фінансової стійкості (Capital Structure Ratios) (коефіцієнт автономії (Equity Ratio), коефіцієнт заборгованості (Debt Ratio), коефіцієнт справедливості (Equity Multiplier), фінансового левериджу (Debt to Equity Ratio, Leverage Ratio)); в) коефіцієнт стійкості економічного зростання (A Model of Optimal Growth Strategy);

2) коефіцієнти, розраховані за інформацією бухгалтерського балансу та звіту про фінансові результати: а) коефіцієнти ділової активності (Activity Ratios) (оборотності запасів (Inventory turnover), оборотності дебіторської заборгованості (Receivables turnover), оборотності кредиторської заборгованості (Payables turnover), ресурсовіддачі (Asset turnover); б) коефіцієнти рентабельності (Profitability Ratios) (коефіцієнт рентабельності власного капіталу (Return On Equity, ROE), коефіцієнт рентабельності інвестованого капіталу (Return On Investment, ROI), коефіцієнт чистої рентабельності активів (Return On Assets, ROA), коефіцієнт економічної рентабельності активів (Basic Earning Power, BEP);

3) коефіцієнти, розраховані за інформацією бухгалтерського балансу та звіту про рух грошових коштів: коефіцієнти грошового покриття нарахованих доходів та витрат (коефіцієнт грошової ефективності активів (Asset Efficiency Ratio), коефіцієнт грошового покриття поточних зобов'язань (Current Liability Coverage Ratio), коефіцієнт грошової спроможності покриття зобов'язань (Operating Cash-flow-to-debt ratio)).

До особливостей проведення коефіцієнтного аналізу бухгалтерського балансу суб'єктів господарювання слід віднести: 1) в основі складання бухгалтерського балансу зазвичай лежить принцип історичної собівартості визнання активів та зобов'язань; 2) всі традиційні коефіцієнти аналізу бухгалтерського балансу не розкривають інформацію про реальні грошові потоки суб'єкта господарювання, тому що в основу їх розрахунку покладена інформація, розкрита відповідно до принципу нарахування; 3) основним призначенням аналітичних коефіцієнтів є виявлення тенденцій у середньому; 4) професійне судження про майновий та фінансовий стан суб'єкта господарювання формується не за одним коефіцієнтом, а за їх сукупністю.

Необхідно пам'ятати, що коефіцієнти – це інструменти, які забезпечують розуміння основних, базових умов. Вони є однією з відправних точок аналізу, а не його кінцевою точкою. Коефіцієнти, які правильно інтерпретовані, виявляють зміни, що потребують подальшого вивчення. Аналіз коефіцієнтів дозволяє виявити важливі зв'язки і бази порівняння у розкритті умов та тенденцій, які важко виявити шляхом перевірки окремих компонентів, що складають коефіцієнт. Проте, як і інші інструменти аналізу, коефіцієнти часто є найбільш корисними, коли вони орієнтовані на майбутнє.

Список використаних джерел: 1. *Subramanyam, K. R.* Financial statement analysis / K. R. Subramanyam, John J. Wild. – 10th ed. – New York : McGraw-Hill/Irwin, 2009. – 685 p.
2. *Ковалев В. В.* Анализ баланса, или как понимать баланс: учеб.-практ. пособие / В. В.Ковалев, Вит. В. Ковалев. – М. : Проспект, 2009. – 448 с.

UDC 657.22

Khalleefah Ahmed Mohammed, PhD student

Scientific supervisor: **Pylypenko A.A.**, Doctor of Economics, Professor, Head of Accounting Department

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine

PECULIARITIES OF ACCOUNTING INFORMATION USE IN ENTERPRISE STRATEGIC MANAGEMENT

Key words: accounting information, strategic management, strategic accounting.

Strategic decisions taken by managers depend on information about enterprise activity and its outcomes, which is accessible for managers. Accounting information usually doesn't correspond to the needs of strategic management, as it just shows the outcomes and doesn't link with strategic perspectives of enterprise development. Thus, the peculiarities and the issues of accounting information use in strategic management process need to be discovered.

Company accounting system is one of the managerial tools to achieve required outputs and goals (A. Latekova, Z. Bigasova, L. Stabingis, 2012).

Strategic management is considered to be not only the way of managing business for gaining benefits in future, but also as a competitive advantage for the firm (Pankaj Ghemawat, 2002).

To make an analysis managers need information, that is of crucial importance for taking economic decisions (Okoli Margaret Nnenna, 2012). Moreover, access to reliable information is considered to be the main condition for successful business and growth of competitiveness of the company on the market (A. Latekova, Z. Bigasova, L. Stabingis, 2012).

To understand the role of accounting information in strategic management system it's necessary to analyze the strategic management process. Process of strategic management can be generally divided into three stages:

- 1) strategic planning;
- 2) implementing a strategy; and
- 3) strategic control or strategic monitoring.

Accounting information conduct each stage of strategic management process being an input for making strategic plan, becoming the main characteristic of strategy implementation in form of operating outcomes reflection and resulting in becoming the main performance indicator of strategy effectiveness.

The contribution of accounting to strategic management process can be defined as providing information for supporting decision making process at each stage of strategic management. Accounting information needed for taking decisions in process of strategic management can be classified according to the types of accounting (Figure).

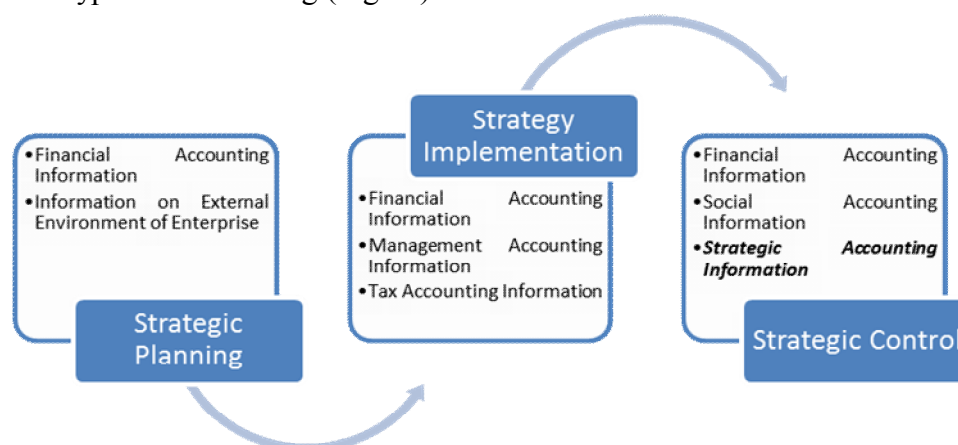

Fig. Representation of accounting contribution to strategic management process